

Minister Spraw Zagranicznych

KŚM 2008/14298

Warszawa, dnia 14 listopada 2008 r.

Pan Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pani Senator Janiny Fetlińskiej (pismo nr BPS/DSK-043-921/08) złożone podczas 19. posiedzeniu Senatu w dniu 16 października 2008 r. chciałbym podziękować za stałe zainteresowanie Parlamentu problematyką pomocy rozwojowej oraz za zwrócenie szczególnej uwagi na działania związane z przygotowaniem Ustawy o współpracy rozwojowej.

W oświadczeniu bardzo precyzyjnie zostały opisane merytoryczne i proceduralne zasady realizacji działań w ramach polskiej pomocy rozwojowej, a także trafnie zdiagnozowane najważniejsze problemy z tym związane, tj.: długotrwały proces asygnowania funduszy na realizację polskiej współpracy rozwojowej, związane z tym opóźnienia w ogłaszaniu oraz rozstrzyganiu konkursów na realizację grantów dla organizacji pozarządowych i administracji oraz, w konsekwencji, ograniczenie faktycznego okresu realizacji zadań. Obecnie stosowany mechanizm planowania i wydatkowania środków przeznaczonych na współpracę rozwojową oparty jest na reżimie rezerwy celowej i charakteryzuje się:

1. sformalizowanym i skomplikowanym sposobem uruchamiania środków pomocowych (specyfika rezerwy celowej powoduje, że proces dostępu do funduszy jest długotrwały; pozostawanie współpracy rozwojowej pod reżimem rezerwy celowej powoduje *de facto* konieczność alokowania środków najpóźniej do dnia 1 października, uruchamiania ich do 15 października oraz wydatkowania do 31 grudnia danego roku; tymczasem międzynarodowym standardem jest wieloletni charakter projektów rozwojowych);
2. brakiem możliwości wykonywania przez Ministra Spraw Zagranicznych funkcji koordynującej działania współpracy na rzecz rozwoju;
3. koniecznością jednorocznego programowania i wydatkowania środków pomocowych przeznaczonych na poszczególne projekty, co w zasadzie uniemożliwia współfinansowanie ich przez innych partnerów, stanowi problem dla organizacji pozarządowych, a także wprowadza konieczność ograniczania skali działań – większe projekty i programy pomocowe (zwłaszcza inwestycyjne) z natury rzeczy wymagają wdrażania w cyklu wieloletnim. Ma to wpływ na trwałość efektów i ich zasięg (w tym także na efekt polityczny i promocyjny) oraz na zwiększenie kosztów obsługi administracyjnej działań wykonywanych w zakresie współpracy rozwojowej.

Te mankamenty stawiają Polskę w niekorzystnym świetle na tle innych państw europejskich, w tym krajów, które razem z Polską wstąpiły do Unii (Republika Czeska,

Węgry, Słowacja, Rumunia) i stworzyły już rozwinięte systemy działań w zakresie współpracy rozwojowej.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych od dawna dostrzega powstałe problemy i stara się na nie reagować. W strukturze resortu stworzony został specjalny Departament Współpracy Rozwojowej, skupiający specjalistów od problematyki rozwojowej. Wprowadzona została procedura konkursowa oceny i przyznawania grantów finansujących działania rozwojowe. Coraz efektywniej realizowana jest edukacja rozwojowa polskiego społeczeństwa, o czym świadczą m.in. systematycznie rosnące wskaźniki wsparcia dla prowadzonej przez polski rząd polityki rozwojowej

MSZ zdaje sobie sprawę, iż podejmowane działania, chociaż przyczyniają się do złagodzenia problemów, nie są wystarczające, aby je rozwiązać. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w realizacji polityki pomocowej, MSZ stoi na stanowisku, iż rozstrzygające w tym zakresie jest przygotowanie uregulowań prawnych przystosowanych do wyzwań, które stoją przed RP w zakresie współpracy rozwojowej. Staje się to istotne także w perspektywie polskiej prezydencji w UE, gdyż polityka rozwojowa jest dla większości państw członkowskich jednym z głównych nurtów jej polityki zagranicznej. Zmiana obowiązujących regulacji prawnych powinna umożliwić podejmowanie działań w sposób efektywny, adekwatny do aktualnych wyzwań.

W związku z powyższym, z inicjatywy MSZ podjęte zostały prace nad stworzeniem Ustawy o współpracy rozwojowej. Jej głównymi celami są m.in.:

- zapewnienie właściwej koordynacji współpracy rozwojowej przez MSZ;
- stworzenie sprawnego mechanizmu organizacyjnego i finansowego;
- utworzenie spójnych ram instytucjonalno-prawnych, w tym konieczności zapewnienia podziału zadań związanych z politycznym planowaniem i koordynacją oraz zadań związanych z bieżącą realizacją projektów pomocowych;
- zapewnienie spójności programu współpracy rozwojowej Polski z działaniami UE;
- usprawnienie realizacji istotnych działań polityki zagranicznej (jak np. Partnerstwa Wschodniego czy projektów pomocowych w Afganistanie);
- wprowadzenie do polityki rozwojowej UE silniejszego zainteresowania pomocą dla krajów Europy Wschodniej;
- umożliwienie natychmiastowego reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych (pomoc humanitarna – w wyniku klęsk żywiołowych, katastrof naturalnych itp.).

Przyjęcie projektu Ustawy o współpracy rozwojowej umożliwi zbudowanie odpowiednich struktur, efektywnych procedur i mechanizmów świadczenia pomocy, a także nadażanie przez Polskę za tendencjami aktywizacji współpracy międzynarodowej na rzecz rozwoju, do czego przyczynia się w ogromnej mierze Unia Europejska. Działania wspierające rozwój i walkę z ubóstwem należą do aksjomatów członkostwa, popartych licznymi prawnymi-międzynarodowymi i politycznymi zobowiązaniami.

Założenia ustawy znajdują się obecnie w trakcie konsultacji wewnętrznych i w najbliższym czasie zostaną przekazane do konsultacji międzyresortowych. Po zatwierdzeniu ich przez rząd zostaną przesłane do Parlamentu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Bofkowski